

Høring av verneplan for skog

Utvidelse av Vestfjorddalen og Øverland naturreservat, Tinn kommune

Rik blandingskog med grove trær av bjørk og mye død ved i nedre del av lia. Foto: Biofokus

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark
Oktober 2024

Innhold	side
1. Bakgrunn.....	3
2. Om verneplanarbeidet og frivillig vern.....	3
3. Hjemmelsgrunnlag.....	3
4. Saksgang.....	4
5. Verneplanens omfang.....	13
6. Faktaark.....	13
7. Forslag til verneforskrift.....	20

Vedlegg som er lagt ved høringen som egne vedlegg:

- Vernekart for utvidelse av Vestfjorddalen og Øverland naturreservat
- Skjema for avveiing av områdets betydning for vern og betydning for tømmertilgangen
- Skogfaglig beskrivelse av eiendom gnr.bnr. 121/29
- Verneforskrift for Vestfjorddalen naturreservat av 2010
- Verneforskrift for Øverland naturreservat av 2009

1. Bakgrunn

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark sender med dette på høring forslag til utvidelse av Øverland naturreservat i Tinn kommune, som ble vernet 26. juni 2009. Vestlig del av tilbudsområdet grenser samtidig til eksisterende Vestfjorddalen naturreservat, som ble vernet 10. november 2014. Arealet som nå foreslås vernet vil binde sammen disse to naturreservatene, og danne et større naturreservat, som foreslås vernet med navnet Vestfjorddalen og Øverland naturreservat og med felles verneforskrift.

Bakgrunnen for forslaget er tre tilbud fra grunneierne i området om frivillig vern av skog. De to første tilbudene kom inn 8. desember 2020 og 5. mai 2021 gjennom NORSKOG. Det tredje tilbudet kom inn 23. august 2022, gjennom NORSKOG. Det er gjort registreringer av naturverdiene i området i 2021 som dokumenterer verdier som kvalifiserer for vern etter naturmangfoldloven.

2. Om verneplanarbeidet og frivillig vern

Meld. St. 14 (2015 – 2016) *Natur for livet* legger opp til en videreføring av det langsiktige arbeidet med skogvern, herunder økt frivillig skogvern. Under behandlingen av meldingen ba Stortinget regjeringen sette mål om vern av både offentlig eid skog og frivillig vern av privateid skog til 10 % av skogarealet i landet. Naturfaglige evalueringer som ligger til grunn for prioriteringene i skogvernarbeidet er «*Evaluering av norsk skogvern i 2016*», NINA rapport 1352/2017 og «*Naturfaglig evaluering av norske verneområder*», NINA rapport 535/2010. Dette arbeidet er samtidig et viktig bidrag til å nå FNs bærekraftsmål 15 som har som mål å beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer, sikre bærekraftig skogforvaltning, bekjempe ørkenspredning, stanse og reversere landforringelse samt stanse tap av artsmangfold.

Ved frivillig skogvern gir grunneierne Statsforvalteren tilbud om vern av aktuelle områder. Det blir foretatt naturfaglige registreringer og utarbeidet skogtakster for de områdene der det er behov for det. På grunnlag av tilbud og de naturfaglige registreringene utarbeider Statsforvalteren forslag til avgrensning av verneområdet. På grunnlag av tilbud og mal for verneforskrift for naturreservater utarbeider Statsforvalteren forslag til verneforskrift som blir oversendt grunneierne for kommentarer. Miljødirektoratet oppnevner en skogsakkyndig som får i mandat å forhandle med grunneierne eller grunneiernes representant. Ved enighet blir det utarbeidet avtale der erstatningssum, forslag til verneforskrift og avgrensning av verneområdet blir avklart.

Det vanlige er at når staten og grunneier er enige om disse punktene vil området gjennomgå vanlig saksbehandling i tråd med naturmangfoldloven. Etter avtale med grunneier kan melding og høring av verneforslag likevel gjennomføres før avtale er signert. Fra avtaletidspunkt og fram til vernevedtak gjelder en vederlagsordning. Utbetaling av erstatningsbeløp skjer når vernevedtak er fattet.

3. Hjemmelsgrunnlag

Vern av spesielle områder eller forekomster skjer i medhold av lov 16. juni 2009 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) jf. §§ 33 – 51. I naturmangfoldloven er det gitt hjemmel for oppretting av ulike vernekategorier. Vernekategorien naturreservat, som er det strengeste vernet etter naturmangfoldloven, jf. § 37, vil bli brukt for denne verneplanen for skog på privat grunn.

Vedtak om opprettelse av naturreservat blir gjort av Kongen i statsråd etter § 37 i naturmangfold-loven, som lyder slik:

” Som naturreservat kan vernes områder som
a) inneholder truet, sjelden eller sårbar natur,
b) representerer en bestemt type natur,
c) på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold,
d) utgjør en spesiell geologisk forekomst eller
e) har særskilt naturvitenskapelig verdi.

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til ved fri utvikling eller aktive gjenopprettingstiltak å få verneverdier som nevnt i første ledd.

I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel. I forskriften kan det gis bestemmelser om vern av kulturminner i reservatet.

Treffes vedtak om reservat som krever aktive gjenopprettingstiltak, eller vedtak om reservat der bruk er en forutsetning for bevaring av det biologiske mangfold, skal det samtidig med vernevedtaket legges fram et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk kompensasjon til private som bidrar til områdets skjøtsel.”

4. Saksgang

Formell start på verneplanarbeidet for Vestfjorddalen og Øverland naturreservat ble meldt 19. mai 2023, med navnet: *Utvidelse av Øverland NR (Tveito-Bjørkhaug)*. Det ble kunngjort en felles oppstartsmelding for 17 områder i Vestfold og Telemark. Frist for innspill var 5. juli 2023. Under vises merknader som er kommet inn til forslaget Vestfjorddalen og Øverland naturreservat. Det kom inn følgende merknader til oppstartsmeldingen:

Språkrådet (brev datert 01.06.2023) uttaler følgende:

«Vi har ingen merknader til at Øverland naturreservat blir videreført som navn på det utvida verneområdet. Skrivemåten er grei, og navnet høver framleis på området. Vi gjer merksam på at navnet på det eksisterande naturreservatet ikkje er registrert i SSR.»

Bane NOR SF (brev datert 14.06.2023) uttaler følgende:

«Vi viser til varsel om oppstart av verneplanprosess, datert 19.05.2023. Ingen av verneområdene berører jernbanens interesser og vi har derfor ingen merknader.»

Tinn kommune (brev datert 23.06.2023) uttaler følgende:

«Tinn kommune viser til melding om start av verneplanprosess for nye områder for frivillig vern av skog i Tinn, ref. vedlegg 1.

Utsnitt av skredfarekart med 1 km i lengde/høyde for det aktuelle området har en sannsynlighet på 1:100 for område angitt i rosa, område angitt i orange har en sannsynlighet på 1:1000 og hvor område angitt i lysegul har en sannsynlighet på 1:5000, ref. vedlegg 2.

Det aktuelle området som er tenkt vernet er kartlagt som utsatt for skredfare. Tinn kommune ønsker derfor å sikre seg tinglyst eller registrert rettighet ved skogvern på Øverland naturreservat i Tinn, ref. vedlegg 3. Original kan ettersendes på forespørsel.»

Forsvarsbygg (brev datert 23.06.2023) uttaler følgende:

«Vi viser til brev 19. mai 2023 med melding om start av verneplanprosess for frivillig vern av skog for 17 områder i kommunane Bamble, Fyresdal, Holmestrand, Tønsberg, Kviteseid, Midt-Telemark, Nissedal, Notodden, Seljord, Tinn og Tokke. Forsvarsbygg gjev høyringsvar i slike saker med det utgangspunktet å ta vare på Forsvaret sine arealbruksinteresser.»

Vi ser foreløpig ingen konflikter med det foreslåtte verneområdet. Vi ber likevel om at de tek naudsynte unntak for militær operativ verksemd inn i forskrift til verneplanen. Vi ber òg om at det særskilte unntaket for avgang og landing med Forsvaret sine luftfartøy vert tatt med i forskrift, for å ivareta omsynet til militær luftoperativ verksemd. Vi har ingen ytterlegare merknader til verneframlegget.»

Direktoratet for mineralforvaltning (brev datert 30.06.2023) uttaler følgende:

«Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmeisteren for Svalbard (DMF) viser til ovannemnde sak, datert 19. mai 2023.»

DMF er fagorgan og sektormyndigheit for mineralressursar og mineralverksemd. DMF skal bidra til økt verdiskaping gjennom å leggje til rette for ein langsiktig ressurstilgang basert på ein forsvarleg og berekraftig utvinning og tilverking av mineral. Vi forvaltar lov om erverv og utvinning av mineralske ressursar (minerallova), og har i tillegg som sektormyndigheit eit særleg ansvar for at mineralressursar blir teke omsyn til i vernesaker.

...

Fråsegn frå DMF

Sentrale mål i mineralforvaltninga er å sikre tilgangen til mineralressursane i framtida og å unngå at viktige førekomstar blir gjort utilgjengeleg av arealbruk som hindrar framtidig utnytting.

Mineralressursar er ikkje-fornybare naturressursar og ei langsiktig forvaltning av disse er derfor viktig. Viss ressursane byggast ned eller vernast, er dei i mange tilfelle utilgjengeleg i overskødeleg framtid. Mineralressursar representerer store verdiar og utvinning gir grunnlag for anna næringsliv.

Norges mineralstrategi 1 seier at «Frem mot 2050 vil tilgangen på metaller og mineraler være avgjørende for om vi globalt når målene vi setter oss i den grønne omstillingen».

DMF er i denne samanhengen opptatt av at mineralressursar som har eller kan ha verdi ved uttak og utnytting, blir teke omsyn til i verneprosessen. Det betyr at det må innhentast tilstrekkeleg informasjon om førekomstar som inngår i dei foreslåtte verneområda, for å vise verknaden av vern på dei mineralske ressursane. Blant anna er det særleg viktig å undersøke om førekomstar som ikkje er verdivurdert kan innehalde ressursar som er viktige, og om det er mogleg å sikre tilgangen til strategiske og

kritiske mineral dersom areal blir verna.

Kopar og feltspat er blant anna på EU sin liste over kritiske og strategiske mineral. Der det finst mineralske ressursar som kan være aktuelle å utnytte i framtida, bør disse unnlatast frå vern.

Undersøkingssrapportar tilgjengeleg i DMF sitt kartinnsyn2 kan vere ein del av kunnskapsgrunnlaget ved vurderinga om vern.

....

Branås, Eidsbogleivae – Gjuvstøvliia, Heggeneset, Jønjlilio, Mørkvassjuvet, Omnflug, Skriufjellet, Skuleholmfjellet, Stormyråsen, Storås, Tjuvberget, Øverland og Ånås

DMF kan ikkje sjå at det føreslegne vernet kan få følgjer for registrerte førekomstar av mineralske ressursar, bergrettar eller masseuttak i drift innafor desse områda. Her har vi derfor ingen merknader.

....»

Naturvernforbundet i Øst-Telemark (e-post sendt 05.07.2023) uttaler følgende:

«Vi viser til Verneplanarbeid for 17 nye områder | Statsforvalteren i Vestfold og Telemark.

Naturvernforbundet i Øst-Telemark har disse merknader til oppstartsmeldinga:

Vi er positive til at flere verdifulle skogområder i Notodden og Tinn vernes. Det er spesielt gledelig at det kommer inn gode tilbud fra skogeiere rundt Follsjå, et område vi har hatt fokus på, og der det har vært god dialog med skogeierne. Samtidig er vi opptatt av at det er de viktigste områdene som må prioriteres først, spesielt nå i en situasjon der det er begrenset med midler og lang kø av vernekandidater. Vi er også opptatt at grensene for verneområdene trekkes slik at de fanger opp verneverdiene på en helhetlig og god måte.

Det er særlig områder i lavlandet og andre typer som har lav dekning av vern som vi ønsker å ha et spesielt fokus på.

Kommentarer til det enkelte område:

....

Utvidelse av Øverland

Vi støtter denne utvidelsen som har mye verdifull lavereliggende skog.

Norges vassdrags- og energidirektorat (brev datert 05.07.2023) uttaler følgende:

Vi viser til melding om start av verneplanprosess for nye områder for frivillig vern av skog i kommunene Bamble, Fyresdal, Holmestrand, Kviteseid, Midt-Telemark, Nissedal, Notodden, Seljord, Tinn, Tokke og Tønsberg.

NVE har sett gjennom meldingen for de foreslåtte verneområdene med tanke på energi- og vassdragsinteresser som eksisterende og planlagte energi- og nettanlegg, vannkraftverk, hydrologiske målestasjoner m.m. Vi vil bemerke at det er viktig at denne type saker underlegges grundige saksbehandlingsprosesser og at alle involverte interessenter gis anledning til å uttale seg.

....

• Vi gjør oppmerksom på at nettselskapene Telemark Nett AS, Lede AS, DE Nett AS, Føre AS, Everket AS og Stannum AS har områdekonsesjon i de foreslåtte verneområdene.

....

- Verneforslag for Brokefjell, (utv.) Brakandalen, Storskog, Mørkvassjuvet, (utv.) ned mot Flåvatn, Eidsborgkleivane-Gjuvstøyllia ligger nært eller grenser til reguleringsmagasinet Bandak. Heggeneset ligger nært reguleringsmagasinet Seljordsvatnet. Jønjljo NR, (utv.) grenser til reguleringsmagasinet Tinnsjøen. Tjuvberget grenser til vannforsyningsdammen Korsjøen. Det er kartlagt digitale småkraftverkpotensialer i områdene Storskog, Ånås, og Jønjljo NR, (utv.). I Utvidelse av Øverland NR (Tveito-Bjørkhaug) og Humleneset (utv.) er det kraftverkstunnel under terrenget.
- NVE ber om at alle berørte parter blir inkludert i adresselisten. Dette gjelder områdekonsesjonærer, netteiere, magasinregulanter, kraftselskapseiere, grunneiere m.m. Dette er for at de skal få muligheten til å uttale seg om hvorvidt vern påvirker eksisterende eller fremtidige planer.

Nettanlegg

Vi gjør oppmerksom på at nettselskapene Telemark Nett AS, Lede AS, DE Nett AS, Føre AS, Everket AS og Stannum AS har områdekonsesjon i de foreslåtte verneområdene. NVE har ikke detaljert kjennskap til planer knyttet til distribusjonsnett. Det er viktig at områdekonsesjonærer og netteiere vurderer om verneforslaget kommer i konflikt med deres eksisterende og fremtidige planer. *Vi ber nettselskapene å uttale seg selv i tilfeller uten konflikt.*

...

Kraftverk

Når det kommer til kraftverksinteresser ber vi statsforvalter sende verneforslaget til eierne av kraftverkene (*nevnt nedenfor*) for å unngå at verneforslaget kommer i konflikt med drift, vedlikehold eller oppgradering av kraftverkene. *NVE ber kraftverkseierne å uttale seg om hvorvidt vern vil være i konflikt med drift og vedlikehold av kraftverket. Deres hensyn med tanke på drift og vedlikehold, konsesjonsbestemmelser må bli ivaretatt.*

....

Øvrige kommentarer til områdene

....

14. Utvidelse av Øverland NR (Tveito-Bjørkhaug)

Foreslåtte utvidelse av Øverland naturreservat ligger ved en kraftverkstunnel som går under terrenget som tilhører Mår vannkraftverk som eies av Statkraft Energi AS. Stannum AS har områdekonsesjon.

....»

Landbruksdirektoratet (e-post sendt 24.07.2023) uttaler følgende:

«Vi viser til deres brev av 19.5.2023 med melding om oppstart av verneplanprosess for 17 områder fordelt på Bamble, Fyresdal, Holmestrand, Kviteseid, Midt-Telemark, Nissedal, Notodden, Seljord, Tinn, Tokke og Tønsberg kommuner.

Som høringsinstans for forslag til opprettelse av nye naturreservat, ønsker vi å gi noen generelle innspill til verneprosessen.

Vi beklager at våre innspill til oppstart av verneprosessen kommer etter fristen (5.7.2023), men håper likevel at våre innspill vil tas med i den videre prosessen.

Grundige områdebeskrivelser

Av høringsdokumentene må det tydelig framkomme om og i tilfelle hvordan det aktuelle området nyttes i landbrukssammenheng. Dersom det er landbrukshensyn i området som ikke ivaretas i utkast til forskrift, ber vi om at det begrunnes i høringsdokumentene. Typiske landbruksinteresser kan være (listen er ikke uttømmende):

- o Skogsbilvei som er nødvendig for skogbruk på bakenforliggende arealer
- o Traktorvei i forbindelse med jordbruk
- o Støl/seterområde
- o Beite
- o Reindrift

Utforming av verneforskrift

Dersom det går veier/ferdselsårer gjennom verneområdet, må Fylkesmannen vurdere om det kan gis bestemmelser om merking, rydding og vedlikehold av disse. Det bør legges til rette for drift og vedlikehold av eventuelle støl-/seterområder og åpnes for andre tekniske tiltak som bidrar til en landbruksmessig utnyttelse av området. Dersom slike tiltak ikke er ønskelig innenfor verneområdet, må det gis en faglig begrunnelse for dette i høringsdokumentene.

Beitebruk vil være aktuelt i mange områder som foreslås vernet som naturreservat. Det bør derfor vurderes om forskriften kan åpne for dette. Hvis ikke, må det redegjøres for hvorfor i høringsdokumentene. Dersom det åpnes for beiting i området bør det også utarbeides bestemmelser for utsetting av saltsteiner og oppføring/vedlikehold av gjerder og sanketrøer.

For alle tiltakene over må det vurderes om det kan gis bestemmelser om motorferdsel i forbindelse med tiltakene. Det bør gis generelt unntak fra ferdselsbestemmelsene i forbindelse med uttransportering av syke og skadde bufe.

Vi forutsetter at Fylkesmannens landbruks- og reindriftsfaglig kompetanse involveres i utforming av forskrift og verneplan. Det vil også være nyttig å involvere den lokale landbruksforvaltningen i arbeidet.»

STATSFORVALTERENS KOMMENTARER TIL DE INNKOMNE MERKNADENE

Statsforvalteren har i noen tilfeller gjengitt hele uttalelser, i andre er det utdrag der det spesifikke rettet mot det aktuelle høringsområdet er gjengitt. I noen tilfeller er det sendt med vedlegg til uttalelser, som ikke nødvendigvis er gjengitt her. Dersom det under høringen er noen som ønsker tilgang til spesifikke uttalelser innkommet med vedlegg ved oppstartsmeldingen kan dette oversendes på forespørsel.

Når det gjelder uttalelsen fra Språkrådet vil vi bemerke at utvidelsesarealet som her foreslås vernet, grenser til eksisterende Vestfjorddalen naturreservat i vest og Øverland naturreservat i øst. Vi forslår derfor at dette nye verneområdet får navnet Vestfjorddalen og Øverland naturreservat.

Når det gjelder uttalelsen fra Tinn kommune er det utarbeidet flere rapporter i forbindelse med skredfarekartlegging i Tinn kommune. På oppdrag fra NVE ble det i 2015 utført skredfarekartlegging i utvalgte områder i Tinn kommune, blant annet i Vestfjorddalen. Rapporten kan leses på: https://publikasjoner.nve.no/rapport/2016/rapport2016_23.pdf. På oppdrag fra Tinn kommune er det senere utført en skredfarekartlegging (2018) av et større område på Rjukan. Rapporten kan leses på denne siden: <https://webfileservice.nve.no/API/PublishedFiles/Download/202005023/3157417>. På figur 8 i denne rapporten vises faresoner for skred innenfor vurderingsområdet i Vestfjorddalen. Figuren viser at nedre del av tilbudsområdet som her foreslås vernet ligger innenfor faresonen for skred. Det er også i denne nedre delen av verneforslaget dette kommer i konflikt med de største naturverdiene.

I forkant av høringen har vi den 2. april 2024 vært i telefonisk kontakt med Tinn kommune for å forhøre oss om det foreligger konkrete planer om sikringstiltak i forbindelse med kommunens innspill til oppstartsmeldingen. Kommunen redegjorde for at skredfaren og behovet for skredsikringstiltak ikke begrenser seg til området som nå foreslås vernet, men omfatter et større område i Vestfjorddalen, som også omfatter arealer i de to eksisterende verneområdene Vestfjorddalen naturreservat og Øverland naturreservat. Når det gjelder verneforslaget og eventuelle sikringstiltak i området mente kommunen at det per nå ikke foreligger konkrete planer om å utføre sikringstiltak, hvilke typer sikringstiltak som kan bli aktuelle, eller hvor plasseringen av disse eventuelt vil bli. Det er imidlertid foreslått sikringstiltak som planting av skog og sikringsgjerder for store steinsprang (ref.: kommunens brev av 4. april 2024). Kommunen oppfordrer Statsforvalteren om å involvere NVE på et tidlig tidspunkt i verneprosessen.

Naturreservat er den strengeste formen for områdevern i Norge. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt i naturreservater, jf. § 3 bokstav a. Det er også forbudt å iverksette tiltak som kan endre naturmiljøet jf. § 3 bokstav c. Utføring av sikringstiltak, slik som for eksempel graving av fangvoller eller oppføring av sikringsgjerder vil falle inn under slike tiltak. Med Tinn kommunes problematikk knyttet til skredfare og behov for sikringstiltak skaper disse restriksjonene forståelig nok utfordringer. Vi vil i den anledning nevne at eventuelle sikringstiltak både i Vestfjorddalen og Øverland naturreservater kan per i dag søkes utført som dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48.

Statsforvalteren forstår problematikken knyttet til skredfare i området, og behovet for å utføre sikkerhetstiltak som tar hensyn til befolkning og bebyggelse. Utføring av skredsikringstiltak i verneforslaget er imidlertid lite ønskelig, fordi store naturverdier vil kunne bli forringet eller gå tapt ved ulike former for sikringstiltak. Eventuelle fremtidige skredsikringstiltak bør så langt det er mulig søkes lagt utenom verneområdet. På bakgrunn av at det ikke foreligger konkrete planer om sikringstiltak som vi kan ta stilling til i dette vernearbeidet, og med stor vekt på hensyn til sikkerhet i området, foreslår Statsforvalteren å ta forbehold om fremtidige sikringstiltak i § 7 bokstav j i verneforskriften.

NVE sto oppført på høringslisten til oppstartsmeldingen, men har kun uttalt seg i forbindelse med interesser knyttet til energi. Vi oppfordrer NVE til å sende innspill til høringen når det gjelder skredsikringstiltak i tilknytning til det foreslåtte verneområdet.

I forhold til uttalelsen til Forsvarsbygg så vil vi kommentere at vi har tatt hensyn til unntak for militær operativ virksomhet og hensynet til militær luftoperativ virksomhet i § 6, første ledd og § 6, bokstav c.

Når det gjelder uttalelsen til Direktoratet for mineralforvaltning kan vi ikke se at verneforslaget berører DMF sine interesser.

Når det gjelder uttalelsen til NVE anser vi at verneforslaget ikke berører kraftverkstunellen som tilhører Mår vannkraftverk da den ligger under terrenget og utenfor grensen til verneforslaget. Videre vil vi inkludere eier av Mår kraftverk, Statkraft Energi AS, og nettverkselskapet Stannum AS i høringslisten slik at de kan uttale seg nærmere om dette.

I forhold til uttalelsen til Landbruksdirektoratet så vil vi bemerke at området som foreslås vernet ikke har støl/seterområder innenfor vernearealet, men deler av området ligger innenfor Vestfjorddalen sankelag. Det er tatt hensyn til beitedyr og de andre innspillene i verneforskriften, jf. § 4 bokstav e og f, § 6 bokstav a, 7 bokstav d og h.

Endring av verneforskrift og vernekart

Ved denne høringen er det tre områder som blir til ett stort reservat i og med at Vestfjorddalen og Øverland naturreservater slås sammen med det nye tilbudsområdet. Det er dermed naturlig at det foreslås én felles verneforskrift.

Verneforskriften er utarbeidet etter ny forskriftsmal fra Miljødirektoratet. Det er foreslått visse endringer i bestemmelsene i verneforskriften, samt mindre språklige justeringer. Av større endringer er det blant annet lagt til en bestemmelse i § 4 bokstav j i forskriften som omhandler vedlikehold og drift av solspeilet på eiendom gnr./bnr. 125/1 i eksisterende Vestfjorddalen naturreservat. Når det gjelder vedlikehold begrenser dette seg til standarden på vernetidspunktet for eksisterende Vestfjorddalen naturreservat. Oppgradering av solspeilet omfattes ikke av denne bestemmelsen, men må søkes om etter § 8 i forslaget til verneforskrift for Vestfjorddalen og Øverland naturreservat. I praksis betyr det en behandling etter naturmangfoldlovens § 48 der en vurdering av lovens § 8-12 legges til grunn. Nødvendig rydding av vegetasjon rundt solspeilet, samt en ryddegate for å sikre fri sikt til solspeilet er tatt inn i § 7 bokstav i. Når det gjelder nødvendig rydding av vegetasjon begrenser dette seg til det som er nødvendig for å hindre skader på solspeilet og ivareta solspeilets funksjon. Rydding for å ivareta solspeilets funksjon kan skje i et område på inntil

100 meters lengde og 15 meters bredde fra fundament. Denne bestemmelsen er lagt til med bakgrunn i dispensasjoner som er gitt av Statsforvalteren i etterkant av vernevedtak for Vestfjorddalen naturreservat. Statsforvalteren er imidlertid i tvil om behovet for å rydde vegetasjon i 100 meters lengde er reelt, gitt det bratte terrenget ned mot Rjukan sentrum. Vi ber om at Tinn kommune gir en tilbakemelding på hva som strengt tatt er nødvendig å rydde av skog (lengde/høydekote) for å reflektere sollyset ned til Rjukan torg. På bakgrunn av disse vurderingene vil Statsforvalteren i forbindelse med tilrådingen utarbeide et vernekart hvor denne ryddesonen er tegnet inn.

Alle tiltak i verneområdet, det gjelder også solspeilet, vil være regulert i henhold til gjeldende verneforskrift. I forbindelse med utarbeidelse av høring for utvidelsen av Vestfjorddalen og Øverland naturreservater, registrerer Statsforvalteren at det i forhold til gitt dispensasjon for oppføring av solspeilet har tilkommet andre tekniske installasjoner enn dispensasjonen åpner for. Der det er ønske om oppgraderinger med endringer vil det bety at det er søknadspliktig i forhold til vernebestemmelsene.

Det er også tatt inn en bestemmelse om åpning for fremtidige sikringstiltak i tilknytning til bebyggelse i § 7 bokstav j med bakgrunn i skredfaren i området.

I forskriften for eksisterende Vestfjorddalen naturreservat er det på eiendom gnr./bnr.125/1 ei hytte. På flyfoto fra 1961 kan man se et bygg som ligger ved «Peisen» ca. 200 meter vest for solspeilet. På nyere flyfoto ser man ikke tegn til hytta, og Statsforvalteren antar dermed at den er rast sammen. Verneforskriften for Vestfjorddalen naturreservat åpner for vedlikehold av hytta. Dette innebærer at grunneier kan vedlikeholde hytta i henhold til standard på vernetidspunktet. Bestemmelsen åpner ikke for oppgradering eller gjenoppføring. Etersom hytta er rast sammen foreslår Statsforvalteren å ta ut bestemmelsen i § 4 punkt 6. Dersom grunneier ønsker å gjenoppføre hytta må det da søkes om dispensasjon etter § 8 i forslaget til verneforskrift for Vestfjorddalen og Øverland naturreservat. I praksis betyr det en behandling etter naturmangfoldlovens § 48 der en vurdering av lovens § 8-12 legges til grunn. Statsforvalteren forventer at Hydro uttaler seg om status for tomte og eventuelle planer for denne.

I § 7 punkt 7 i verneforskrift for eksisterende Vestfjorddalen naturreservat står følgende bestemmelse: ”*Gjenoppføring av bygninger og anlegg som er gått tapt ved brann eller naturskade.*” Dette er ikke en bestemmelse som går frem av dagens forskriftsmal, og Statsforvalteren foreslår derfor å ta ut denne bestemmelsen. Ved eventuelle tap av bygg eller anlegg ved brann eller naturskade vil det vurderes å gi tillatelse etter naturmangfoldlovens § 48. Dersom bestemmelsen i forskriftens § 7 punkt 7 likevel skal kunne tas med i den nye forskriften for Vestfjorddalen og Øverland naturreservat, bør den være knyttet til konkrete bygg eller anlegg på et gitt gnr./bnr. Vi ber spesielt om at grunneiere for eiendommer som inngår i eksisterende Vestfjorddalen naturreservat gir tilbakemelding på om det finnes bygg eller anlegg på deres eiendom som tilsier at denne bestemmelsen bør inkluderes i forskriften.

Det er gjort endringer i det vernekartet som nå er på høring for den delen som tidligere het Vestfjorddalen naturreservat. I det eksisterende vernekartet for Vestfjorddalen naturreservat vises noen stier, men Statsforvalteren kjenner til at det finnes stier i området i dag som ikke var vist i dette vernekartet. Vi antar at disse stiene var til stede ved tidligere vernevedtak, og disse blir nå inkludert i det nye vernekartet som legges ved høringen.

I Vestfjorddalen naturreservat er eiendom med gnr./bnr. 126/16 tatt med i forskriften, men denne eiendommen grenser kun inntil verneområdet. Statsforvalteren har derfor tatt denne eiendommen ut av forslaget til ny forskrift for Vestfjorddalen og Øverland naturreservat.

I verneforskriften for Øverland naturreservat er opplag av båter i § 3 punkt c tatt ut, samt fiske i § 4 punkt b og 7 punkt b. Statsforvalteren mener at det ikke er hensiktsmessig å ha med disse bestemmelsene i den nye verneforskriften.

Det går en eldre setersti eller slepe fra Dalebakkhus og i jevn stigning gjennom det østlige tilbudsområdet som strekker seg videre inn i eksisterende Øverland naturreservat. Denne stien var ikke kjent ved vernetidspunktet i 2009-2010 og ligger ikke inne i eksisterende vernekart. Stien er 2-2,5 meter bred og ble trolig brukt som setersti til stølene på toppen. Denne stien er ikke merket. Stien er lagt til i forslag til vernekart.

I vernekartet som fulgte med oppstartsmeldingen overlapper verneforslaget med en reguleringsplan fra 2003 i Tinn kommune med navn «RV37 Rjukan Ny gang og sykkelveg mellom Bjørkhaug og Tvergrot». Grensen for verneforslaget er justert slik at verneområdet i sin helhet blir liggende utenfor reguleringsplanområdet. 0,1 dekar er i denne forbindelse tatt ut fra verneforslaget som fulgte oppstartsmeldingen.

Videre saksbehandling

Etter oppstartsmeldingen er det gjort en liten endring i vernegrensen i verneforslaget for denne høringen. Den sørøstlige spissen i det vestlige tilbudsområdet kommer i konflikt med en vedtatt reguleringsplan i Tinn kommune. Med bakgrunn i det har Statsforvalteren justert vernegrensen slik at denne blir liggende utenfor.

Verneforslaget med områdebeskrivelser, kart over verneområdet og forslag til verneforskrift sendes på en felles sentral og lokal høring med **frist 02. desember 2024**. Formålet med høringa er å få fram opplysninger om interesser som kan bli berørt av den planlagte fredningen.

Etter høring vil Statsforvalteren oppsummere høringa, kommentere eventuelle uttalelser og utarbeide en tilrådning om vern til Miljødirektoratet. Miljødirektoratet vil deretter lage innstilling til Klima- og miljødepartementet (KLD) og vedtak om fredning blir gjort ved kgl. res. av Kongen i statsråd.

5. Verneplanens omfang

Tabell 1. Tabellen viser oversikt over grunneiere og areal for utvidelsesareal og areal for eksisterende verneområder.

Navn	Kommune	Tall på grunneiere	Eksisterende areal	Utvidelse av eksisterende	Totalareal	Verneverdi
Vestfjorddalen og Øverland naturreservat	Tinn	15*	4176 daa**	1296 daa	5472 daa	*** (nasjonal)

*Eiendommer med utvidelsesareal: 121/29, 122/1, 122/3, 122/35, 122/51, 122/65, 122/67, 122/240, 123/1, 123/2. Se også kapittel 6 i faktaarket.

**Eksisterende areal omfatter Vestfjorddalen NR (3108 daa) og Øverland NR (1068 daa).

6. Faktaark

LOKALITET:	Vestfjorddalen og Øverland
KOMMUNE:	Tinn
FYLKE:	Telemark
VERNEKATEGORI:	Naturreservat
AREAL:	1296 daa (utvidelsesareal), samlet areal etter utvidelse 5472 daa.
HØYDE OVER HAVET:	ca. 290-1025 m. o. h.
EIENDOMMER:	Gnr./bnr.: 121/29, 122/1, 122/3, 122/35, 122/51, 122/65, 122/67, 122/240, 123/1, 123/2

Tidligere kartlegginger i området

Området er tidligere kartlagt ved at det foreligger én tidligere registrert naturtype (2007) i sørøstlig del av området, hvor *rik blandingsskog i lavlandet* er registrert med svært viktig verdi (A-verdi) (BN00092517). Denne kartleggingen er utført etter DN-13 metodikken. Fra og med 2021 har all kartlegging av natur på land blitt gjennomført etter Miljødirektoratets instruks for naturkartlegging. Det er utarbeidet en egen metodikk for skogkartlegging knyttet til arbeidet med frivillig vern av skog.

Ny kartlegging

Tilbudsområdet består av en større del i vest og en smalere del i øst. Det vestlige tilbudsområdet er kartlagt av Biofokus mellom 19. juli og 8. september i 2021. Den smale tilbudsdelen i øst, som kom inn en stund etter det vestre tilbudsområdet, er vurdert av biolog etter forespørsel fra Statsforvalteren.

Nedenfor gjengis en beskrivelse av verneverdiene i området. Påviste arter innenfor verneforslaget supplerer tidligere artskartlegginger som er tilgjengelige i Artskart.

For det østre tilbudsområdet, som kom inn etter 1. februar 2022 (dato for krav om vurdering av skogressursene i det frivillige skogvernet) er det også gjort en vurdering av betydningen for tømmerutgang og avvirkingen for skogbruket. For avveiningen er det utarbeidet et eget skjema som fylles ut av både miljøavdelingen og landbruksavdelingen med en konklusjon. Dette skjemaet følger med som eget vedlegg til høringsdokumentet.

Områdebeskrivelse og verneverdier for vestlig tilbudsområde

I områdebeskrivelsene for vestlig og østlig tilbudsområde er blant annet såkalte «rødlistede» arter og naturtyper omtalt. Det er arter og naturtyper som er sjeldne og som er gitt ulik status etter hvor stor fare det er for utrydding. Status er hentet fra Norsk rødliste for arter 2021 og Norsk Rødliste for naturtyper 2018, fra Artsdatabanken. Rødlistekategoriene CR = kritisk truet, EN = sterkt truet, VU = sårbar, NT = nær truet, der «sårbar» er mer sjelden enn «nær truet».

Tilbudsområdet i vest ligger ved inngangen til Rjukan sentrum på nordsiden av RV 37, og besto i utgangspunktet av to tilbudsområder, kalt Tveito og Bjørkhaug. Begge disse tilbudsområdene er kartlagt som ett område i 2021. Området omfatter en bratt skogkledd og sørvendt lisode i lavlandet innenfor sørboreal, mellomboreal og nordboreal sone, dominert av eldre skog. Varmekjær sørboreal blandingskog dominerer nedre halvdel av lisiden. De største naturverdiene befinner seg i nedre deler hvor det stedvis er rik lågurtskog med myske, kranskonvall, trollbær og blåveis. Her er det svært mye død ved av spesielt gran. Området har større partier med grov bjørk og ospeskog, samt innslag av hassel og rogn med svært rike forekomster av pelsblæremose (VU), som er ansvarsart. Ansvarsarten huldregras (NT) forekommer også innenfor området.

Nedre del av lisiden oppfyller flere regionale mangler i skogvernet, i første rekke edelløvskog, rik blandingskog, gammel blandingsløvskog og gråor-heggeskog. I nedre del av lisiden inngår også de rødlistede naturtypene frisk rik edelløvskog (NT), lågurtbarskog (VU) og lågurtedelløvskog (VU). I øvre deler av lia er det granskog med mye død ved og spredte eldre furuer med brannspor.

Områdebeskrivelse og verneverdier for østlig tilbudsområde

Tilbud om vern på eiendom 121/29 kom inn etter at det vestlige området ble kartlagt. Statsforvalteren fant det nødvendig å få en vurdering av verneverdier i denne delen. Derfor ble Biofokus kontaktet, som har levert et notat om dette. Beskrivelsen er basert på generell kunnskap og tidligere besøk ifm. andre prosjekter. Vi gjengir her et utdrag fra notatet:

Lokaliteten omfatter en smal stripe i en bratt sørvendt lisodegradient. Nedre del av lia domineres av tykke løsmasser, som blir av mer vekslende tykkelse opp lia. Løsmassene variere fra finkornet morene til grov blokkmark. Varmekjær sørboreal granblandingskog dominerer nedre halvdel av lisiden, videre opp lia blir det gradvis fattigere og høyereliggende preg med dominans av barskog og borale løvtrær. Eldre skog dominerer arealet, med stedvise rasmarker som trolig har innslag av yngre skog etter naturlige forstyrrelser. Ulike utforminger av svak lågurtskog og lågurtskog preger de nedre delene av lisiden, oppover i lia er økende innslag av bærlyng og blåbærskog. Lia preges av mye død ved av gran, borealt løv (mest osp,

bjørk og gråor) og stedvis hassel. Samt innslag av grove bjørk- og ospetrær. Det er påvist enkelte krevende vedboende sopp på gran som rosenkjuke (NT), granrustkjuke og bølgekjuke. Det er godt potensial for flere rødlistede arter. Hakkemerker etter hvitryggspett er vanlig forekommende og arten har tidligere hekket i nærområdet.

Nedre del av lisiden oppfyller flere regionale mangler i skogvernet, i første rekke rik blandingskog og gammel blandingsløvskog. Nedre deler av lia er også lavlandsskog og produktiv kog. Her inngår også rødlistede naturtyper, bl.a. lågurtbarskog (VU). Øverland utvidelse i øst vurderes isolert til regional verneverdi (**), men i sammenheng med eksisterende tilgrensende verneområde del av en større liside av nasjonal verdi (***) og med stor mangeloppfyllelse.

Det er i Artskart registrert 12 rødlistede arter innenfor det totale tilbudsområdet. Disse fordeler seg på sårbarhetskategoriene nær truet (8 NT), sårbar (3 VU) og sterkt truet (1 EN). Av insekter er leveområder og individer av apollosommerfugl (NT) registrert i området og det er potensiale for flere krevende insekter.

AVVEIING SKOGVERN OG SKOGBRUK

Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet fikk den 1. juli 2020 i oppdrag fra Klima- og miljødepartementet og Landbruks- og matdepartementet å utrede forvaltningstiltak knyttet til skogvern og konsekvenser for avvirkingen og skognæringens bidrag til det grønne skiftet. I rapport M-2007-2021 har direktoratene foreslått retningslinjer for avveininger.

I oppdrag fra Klima- og miljødepartementet datert 8.11.2021 ble det bedt om at forslaget iverksettes, med noen mindre justeringer. For privateid skog skal forslaget iverksettes for områder der det mottas tilbud etter *1. februar 2022*, og ved vern av offentlig eid grunn for områder der det meldes oppstart fra og med samme dato.

Tilbud om frivillig vern på gnr./bnr.: 122/1, 122/3, 122/35, 122/51, 122/65, 122/67, 122/240, 123/1 og 123/2 kom inn *før* 1. februar 2022. Eiendommene omfattes derfor ikke av oppdraget fra Klima- og miljødepartementet. Vi har for disse eiendommene sammenstilt skogbruksverdiene etter vår gamle rutine i en tabell (vist under), med skogbruksopplysninger gitt av NORSKOG. Det tredje tilbudet gjelder eiendom 121/29. Tilbudet er gitt 23. august 2022 og er kommet inn *etter* 1. februar 2022. Området omfattes derfor av oppdraget.

Skogbruksopplysninger

Tabell 2. Tabellen viser skogbruksdata for det som er utvidelsestilbudene.

Navn	Total-areal	Produktivt areal i daa				Annet areal daa				Tilvekst	Volum
	daa	H	M	L	Sum	Myr	Vann	Annet	Impedient	m ³ /daa	m ³
Utvidelse av Øverland naturreservat*	1230,9	247	389,9	245,2	882,1	-	-	106	242,7		12160
Eiendom gnr./bnr. 121/29	65,9	13	32,4	-	45,4	-	-	9,1	11,4		630
Sum	1296,7	260	422,3	245,2	927,5	-	-	115,1	254,1		12790

Skogdatene er levert av NORSKOG.

*Omfatter eiendommer med gnr./bnr.: 122/1, 122/3, 122/35, 122/51, 122/65, 122/67, 122/240, 123/1, 123/2.

Miljøavdelingens vurdering av østlig tilbudsområde på eiendom gnr./bnr. 121/29

Tilbudsareal på eiendom gnr./bnr. 121/29 omfatter en rødlista naturtype (lågurtbarskog) og rødlistet art. Det er vurdert at det er potensiale for flere rødlistede arter her. Spesielt den nedre delen av lia oppfyller flere regionale mangler i skogvernet ved at det finnes rik blandingsskog og gammel blandingsløvskog. Tilbudsområdet vurderes til regional verneverdi.

Verneforslaget totalt sett (inkluderer østlig og vestlig del) omfatter ett av flere områder med naturtypen rik blandingsskog i lavlandet i denne delen av fylket. Sammen danner disse et økologisk nettverk.

Hele tilbudsområdet har høy mangeloppfyllelse ettersom det oppfyller både generelle og regionale mangler i skogvernet, der det blant annet inngår høyproduktiv skog i lavlandet, edelløvskog, rik blandingsskog og gråor-heggeskog. Med dette nye tilbudsarealet bindes Øverland og Vestfjorddalen NR sammen til ett reservat som vil utgjøre et sammenhengende storområde med et samlet areal på 5472 daa. Statsforvalteren vurderer at hele tilbudsområdet er å betrakte som **nasjonalt verneverdig** (***). Med bakgrunn i overnevnte vurderes tilbudsområdet til **V1** (har betydning for vern), jf. matrise på side 17.

Landbruksavdelingens vurdering av skogressursene for det østlige tilbudsområdet på eiendom gnr./bnr. 121/29

I dette kapittelet gjengis et utdrag fra den skogfaglige vurderingen for eiendom gnr./bnr. 121/29. Den fullstendige rapporten er lagt ved høringen som eget vedlegg. Volumproduksjon, gitt samme forutsetninger som tilbudt område, i Tinn kommune tilsier at området kan få betydning for skog- og trenæring på lokalnivå. Gjennomsnittlig årlig avvirkning i Tinn siste 5 år er 39 643 m³. Til sammenligning er stående volumet i hogstklasse IV og V i tilbudte området ca. 1 843 m³.

På regionnivå (Telemark fylke), viser tall på stående volum over 30m³/daa i foreslått verneareal, at det ligger over hva som er gjennomsnittet i fylket -26 m³/daa. Området har høy produktivitet. Tilbudt område vil ha noe betydning for skog- trenæring på regionnivå.

Terrenget i området vurderes til utfordrende for Tinn kommune. Området er driftsmessig oppstykket grunnet terrengmessige forhold. På store deler av arealet vil det være nødvendig med taubanedrift, noe som øker driftskostnadene og reduserer lønnsomheten per i dag. Nedre delen ligger i faresonen for ras, fjellskred. Det betyr en må vise forsiktighet med veibygging og taubane. Arronderingen vurderes til utfordrende for skogbruket.

Vår vurdering er at på tilbudt område vil vern kunne ikke få negative konsekvenser for fremtidig tømmertilgang. Tilbudsområdet vurderes til S7- skogarealer som har mindre betydning for avvirkning og tømmertilgang lokalt eller regionalt. Vern av arealet vil ikke hindre tilgang til bakenforliggende områder.

Ut fra bonitet, stående volum, veidekning og driftsforhold vurderes tilbudsområdet til **S7** (har mindre betydning for tømmertilgangen), jf. matrise på side 17.

Avveining mellom skogvern og skogbruk for eiendom gnr./bnr. 121/29– Statsforvalters samlede vurdering

Verne- og skogbruksinteressene er sammenfattet i tråd med den nye skogvernrutinen som har blitt gjort gjeldene fra 1. februar 2022. Statsforvalterens miljøavdeling og landbruksavdeling har gjort en vurdering av områdets betydning for vern og for tømmertilgangen. Ut fra dette er begge interesser plassert i matrisen som angir om området skal gå til vern, eller prioriteres for skogbruk. For dette tilbudsområdet blir konklusjonen at området bør prioriteres for vern ettersom arealet havner i **V1S7**, jf. matrisen under:

Tabell 3. Tabellen viser oversikt over områdets betydning for skogvernet og for tømmertilgangen.

Betydning for vern	Har	V1	V1S7	V1S6	V1S5	V1S4	V1S3	V1S2	V1S1	
		V2	V2S7	V2S6	V2S5	V2S4	V2S3	V2S2	V2S1	
		V3	V3S7	V3S6	V3S5	V3S4	V3S3	V3S2	V3S1	
	Kan få	V4	V4S7	V4S6	V4S5	V4S4	V4S3	V4S2	V4S1	
		V5	V5S7	V5S6	V5S5	V5S4	V5S3	V5S2	V5S1	
		V6	V6S7	V6S6	V6S5	V6S4	V6S3	V6S2	V6S1	
	Har mindre	V7	V7S7	V7S6	V7S5	V7S4	V7S3	V7S2	V7S1	
				S7	S6	S5	S4	S3	S2	S1
				Har mindre	Kan få			Har		
				Betydning for tømmertilgangen						

Den fullstendige vurderingen i forbindelse med avveiningen mellom skogvern og skogbruk er lagt ved høringen som eget vedlegg.

FORMÅL

Formålet med forskriften er å bevare et område med en bestemt type natur i form av gammel og rik blandingsskog, gråor-heggeskog, frisk rik edelløvskog, lågurtedelløvskog og lågurtbarskog. Området har særskilt betydning for biologisk mangfold på grunn av brannpåvirkning, mye død ved og sjeldne og trua arter av karplanter, lav, moser, sopp og insekter.

ANDRE INTERESSER

Det går en merket sti fra Tveito til «Skrivehola». Mer informasjon om turstien finnes på [UT.no](#).

På eiendom 121/29 er det uvisst om det finnes rester av ei nedrast hytte/koie. Grunneier har ytret ønske om å ha muligheten til å rydde frem denne som et slags kulturminne, dersom den senere blir lokalisert. Det foreligger per nå ikke kjennskap til hvor den eventuelt ligger.

Dersom det kommer frem konkret kunnskap om beliggenhet og omfang under høringen er det enten ønskelig å legge inn en ryddesone rundt hytta/koia, med tilhørende bestemmelser i verneforskriften, eller ta den helt ut av vernearealet. Statsforvalteren vil anbefale det siste.

TEKNISKE INNGREP

Det ligger traktorveier innenfor verneforslaget. Disse kommer frem i vernekartet. Statsforvalteren kjenner ikke til andre tekniske inngrep i området.

PLANSTATUS

Arealet ligger innenfor område satt av til LNF (landbruks- natur- og friluftsområde) formål i kommuneplanens arealdel (1999).

MERKNADER

Buskhyll finnes stedvis og platanlønn har spredd seg i området over lengre tid. Disse artene er ikke ønskelig å ha innenfor verneområdet og det vil på et tidspunkt være aktuelt å foreta uttak av artene for å avgrense videre spredning. Et slikt tiltak vil kreve midler fra Miljødirektoratet, noe forvaltningsstyremakta kan søke om. Statsforvalteren anser det som hensiktsmessig å utarbeide en enkel tiltaksplan for fjerning av disse artene.

FORVALTNINGSMYNDIGHET

Forvaltningsmyndigheten blir fastsatt gjennom verneforskriften ved vernevedtak.

Forvaltningsmyndigheten er i de fleste verneområder lagt til Statsforvalteren, men dersom kommunen ønsker delegert forvaltningsmyndighet for verneområder i sin kommune kan de få det. Det stilles visse krav til slik delegering:

- Verneområdet ligger i sin helhet innenfor kommunen sine grenser.
- Kommunen har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å forvalte området.
- Dersom kommuner som ikke tidligere har hatt forvaltningsmyndighet for verneområder ønsker å bli forvaltningsmyndighet, må de takke ja til alle verneområder i kommunen. Delegert forvaltningsmyndighet gjelder ikke for Ramsarområder eller områder som forvaltes av nasjonalpark-/verneområdestyrer.

- Ansvaret som forvaltningsmyndighet innebærer at kommunen selv må avsette nødvendige ressurser til administrasjon og saksbehandling.
- Kommunen kan søke om økonomiske midler til skjøtsel og andre forvaltningstiltak for å ivareta naturverdiene i verneområdet, innenfor de rammer som hvert år blir fastsatt av Stortinget.

Dersom Tinn kommune ønsker forvaltningsmyndighet for foreslått naturreservat og andre aktuelle verneområder i egen kommune, ber vi om tilbakemelding på dette innen høringsfristen. Får vi ingen tilbakemelding, legges det til grunn at kommunen ikke ønsker delegert forvaltningsmyndighet for Vestfjorddalen og Øverland naturreservat.

LITTERATUR

Faktaark vestlig tilbudsområde: <https://nin-faktaark.miljodirektoratet.no/prosjekt/?id=7B653A3A-AFAE-43A0-AD8D-04F23C956EA5>.

Artskart: <https://artskart.artsdatabanken.no/>

Brannspor i utvidelsesområdet. Foto: Biofokus.

7. Forslag til verneforskrift

Kommentarer til forskriftene

Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

Definisjon på større arrangement har tidligere vært om lag 30 deltakere. I henhold til den nye malen for forskrifter fra Miljødirektoratet er det ikke gitt noen eksakt definisjon på hva som regnes som større arrangement. Både type arrangement og antall deltakere kan ha betydning.

Som utgangspunkt vil idrettsarrangementer og konserter el.lign. omfattes. Bestemmelsen er ikke ment å regulere ordinær turvirksomhet i grupper, og fellesturer og fellestreninger mv. omfattes dermed ikke av forbudet. Utsetting av turposter og lignende regnes heller ikke som arrangementer, men kan rammes av forbudet mot midlertidige innretninger.

Forskriftsmalen har i § 7 en særskilt dispensasjonsbestemmelse som åpner for å gi tillatelse til aktiviteter nevnt i denne bestemmelsen. Ut fra verneformålet for det enkelte området kan det vurderes konkrete unntak eller tilpasninger til disse bestemmelsene, for eksempel særskilt unntak for turorienteringsposter eller kjentmannsposter el. lign. Er det flere deltakere må det søkes om dispensasjon, og da kan forvaltningsmyndigheten vurdere dette i henhold til § 7 bokstav f.

Merking og vedlikehold av eksisterende stier og veier.

Vedlikehold som rydding av kvist og fjerning av greiner og nedfall i stier og veier kan gjøres uten søknad. Vindfall som måtte bli liggende over stier kan kappes og legges til side, normalt vil dette bli gjort av grunneier eller oppsyn. Dersom det viser seg å være stier en ikke har kjent til ved vernetidspunktet, som ønskes ryddet, kan det etter søknad gis dispensasjon etter § 7 til rydding og vedlikehold.

Motorferdsel.

Motorferdsel er forbudt etter § 5 bokstav a. Det er noen generelle unntak i § 6 og det kan gis dispensasjon etter søknad etter bestemmelsene i § 7. Tillatelser kan gis for flere år, vanligvis opp til fem år. I tillegg gjelder lov om motorferdsel i utmark, det vil si at kommunen og grunneier må gi tillatelse til motorferdsel på vanlig måte.

Bruk av sykkel, hest og ridning.

Friluftsløven åpner for sykling, ridning og annen bruk av hest på veier og stier i utmark. I høringsforslaget vil vi følge friluftsløvens bestemmelser. Jf. bestemmelsen i § 5 bokstav b.

Brenning av bål.

Det er vanlig at det er åpnet for brenning av bål i store reservat. En må da benytte tørrkvist eller ved en har med seg, det er ikke tillatt å felle eller hogge opp døde trær.

Forskrift om vern av Vestfjorddalen og Øverland naturreservat i Tinn kommune i Vestfold og Telemark fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 og § 62 [og § 77]. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å bevare et område med en bestemt type natur i form av gammel og rik blandingsskog, gråor-heggeskog, frisk rik edelløvskog, lågurtedelløvskog og lågurtbarskog. Området har særskilt betydning for biologisk mangfold på grunn av brannpåvirkning, mye død ved og sjeldne og trua arter av karplanter, lav, moser, sopp og insekter.

§ 2. Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr: Tinn kommune: 106/74, 121/29, 122/1, 122/3, 122/6, 122/9, 122/35, 122/51, 122/65, 122/67, 122/240, 123/1, 123/2, 123/4, 124/1, 124/2, 124/3, 124/6, 125/1, 125/2, 125/7, 125/12, 125/14, 125/15, 125/16, 125/17, 126/6 og 126/7.

Naturreservatet dekker et totalareal på 5472 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet...20xx. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Tinn kommune, hos Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Oppstillingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4. Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.

- d. Vedlikehold av eksisterende traktorveier og stier i henhold til vernekart og standard på vernetidspunktet.
- e. Beiting.
- f. Utsetting av saltsteiner.
- g. Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- h. Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
- i. Forsiktig rydding av småbusker og kvist i forbindelse med storviltjakt.
- j. *Vedlikehold av solspeil på gnr./bnr. 125/1 i henhold til standard på vernetidspunktet.*

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.
- b. Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt utenom eksisterende traktorveier og stier.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- b. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt.
- c. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nevnt i § 6 andre ledd bokstav b.
- d. Oppsetting og vedlikehold av gjerder.
- e. Merking og rydding av nye stier.
- f. Avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav d.
- g. Hogst av enkeltrær og rydding av vegetasjon i grenseområdet mot tilstøtende boligeiendommer *gnr./bnr. 124/148, 124/201, 124/203, 125/126, 125/133, 126/64*. Trær som eventuelt hogges skal forbli i naturreservatet.
- h. Hogst av etablerte plantefelt.
- i. *Nødvendig rydding av vegetasjon for å hindre skader på solspeilet og ivareta solspeilets funksjon. Rydding for å ivareta solspeilets funksjon kan skje i et område på inntil 100 meters lengde og inntil 15 meters bredde. Trær som hogges skal bli liggende i naturreservatet.*
- j. *Nødvendig sikringsarbeid i forbindelse med forebygging av skred og ras ned mot bebyggelse og veg.*

- k. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav d, e og f og § 7 bokstav a, d og h.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. *Miljødirektoratet kan delegerer myndigheten til kommuner som samtykker til det.*

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves [forskrift 17. desember 2010 nr. 1616](#) om vern av Vestfjorddalen naturreservat, Tinn kommune, Telemark, og [forskrift 01. juli 2013 nr. 897](#) om vern av Øverland naturreservat, Tinn kommune, Telemark.